

[Christmas Møller.]

søg paa at hævde, at min Tone over for det ærede Medlem eller mit Angreb paa ham havde vist, hvorledes der nu skulde lægges op over for Partiet Venstre. Det var jo det, det ærede Medlem Hr. Krag paastod under Forhandlingerne i Gaar, men heller ikke ved den Lejlighed kunde det ærede Medlem staa ved, hvad han havde sagt.

Det havde været interessant at faa at vide, om det ærede Medlem Hr. Brorsen, ligesom det ærede Medlem Hr. Krag i Gaar, mente, at man kunde jo forhandle om Sagen. Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har paavist, at det ærede Medlem Hr. Krag i Gaar talte om, at denne Forhandling skulde finde Sted paa et Grundlag, som — og deri har det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch jo Ret — maatte ende i et Tokammerssystem; men jeg forstaaer, at det nu alligevel maa være en Fejltagelse, for det ærede Medlem Hr. Brorsen talte jo saa stærkt og varmt for et Etkammerssystem, saa der vel ikke kan være nogen Tvivl om, at man fastholder det.

I Virkeligheden er der fremkommet meget faa Argumenter af reelt Indhold om dette Forfatningsforslag. Det, der stærkest er fremhævet af dem, der opererer mod denne Politik, er, at man skulde have udsat Behandlingen heraf og være gaaet til Løsningen af andre Problemer. Nu hører vi fra Partiet Venstre, at det kunde godt tænke sig at forhandle om Spørgsmaalet. Deres Forfatningsforslag viser naturligvis det samme, og hvad er det Udtryk for? At hvis der var kommet en Overenskomst mellem Partiet Venstre og Regeringspartierne eller mellem Partiet Venstre og de tre andre Partier, hvis man havde bøjet sig ind mod deres Synspunkter, vilde de naturligvis være naaet til et Resultat. Ja, men saa viser det da med al ønskelig Tydelighed, at ogsaa Partiet Venstres Politik kunde ende i et Resultat med Hensyn til Forfatningen, altsaa ende i det, som man i ganske særlig Grad bebrejder os andre.

I øvrigt maa jeg sige, at jeg forstaaer overhovedet ikke, at man, naar man be- kender sig til den lige og almindelige Valgret og gør det saa stærkt, som vi ønsker at gøre det gennem dette Forslag, og som Venstre gør det gennem sine Ord, saa vil stille det saaledes op, at den lige og almindelige Valgrets Vælgere ikke skulde magte den Opgave samtidig at gaa til Valg i Enighed om et stort Spørgsmaal og i Uenighed om en Række økonomiske og sociale Problemer. Hvis man ikke mener, at den Opgave kan løses med den lige og

almindelige Valgret, synes jeg, at dette viser en Mistillid til den lige og almindelige Valgret fra de Herrers Side, som i Virkeligheden er ganske forbløffende.

Til det ærede Medlem Hr. Brorsen vil jeg gerne sige angaaende Ekspropriationsbestemmelsen, at Ændringen er bygget paa den Betragtning, at naar en Lov i Dag afgør, at Ekspropriationsmyndighederne fastsætter Erstatningerne, saa er der ikke mere at gøre, saa kan man ikke føre Sagen til Domstolene. Naar det nye Forslag bliver gennemført, saa betyder det, at selv om der vedtages en Lov om, at Taksationsmyndighederne skal fastsætte Erstatningerne, kan Sagen i særlige Tilfælde, nemlig under de Vilkaar, der er omtalt i den paa- gældende Paragraf i Lovforslaget, føres til Højesteret til ny Bedømmelse. Jeg spørger: Hvorfor gaar man ud fra, at Bestemmelsen vil blive misbrugt, at Regeringen vil sige nej, at Administrationen her vil handle paa een Maade over for Venner, paa en anden Maade over for Fjender, at den ikke vil være redelig i sin Færd og erkende, hvor der er noget at erkende med Hensyn til, at et Spørgsmaal maa drages frem? Jeg kan overhovedet ikke forstaa, hvorfor en saadan Betragtning skal anlægges.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Højesterets og Domstolenes Ret til at afgøre individuelle Søgmaal, er det fuldkommen rigtigt, at der er en Uoverensstemmelse mellem Regeringspartiernes Opfattelse af den nuværende Retstilstand i Landet og vor Opfattelse, og jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem Hr. Brorsen er enig med os. Men der er det at sige til det, at den Uklarhed, der er, i Virkeligheden erkendes fra alle Sider, vi har hver vort Synspunkt over for den. Men der er ingen Tvivl om, hvordan *Retstilstanden* er i Landet. Der er ingen Tvivl om, at Retstilstanden i Dag er den, at Domstolene, i sidste Instans Højesteret, har Ret til at afgøre, om en Lov er grundlovsstridig, naar en Person anlægger Sag derom, saa her hersker ingen Uklarhed, og det er ogsaa Ret efter den nye Grundlov. Det store Landbrugs Sagsanlæg mod Landbrugsministeriet angaaende Svineordningen er klart Udtryk derfor. Sagen er bedømt ved Landsretten og skal, saa vidt jeg ved, føres videre til Højesteret. Hvorledes Dommen bliver, har ikke Relation til Spørgsmaalet. Men der er ingen, der bestrider, at Retstilstanden i Landet i Dag er den, at Domstolene har denne Ret. Justitsministeren ønskede, hvilket fremgaar af Forfatningskommissionens Betænkning, at begrænse denne Ret; men